REKOMENDACIJOS

KOMISIJOS REKOMENDACIJA (ES) 2022/822

2022 m. gegužės 18 d.

dėl greitesnio leidimų atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektams išdavimo procedūrų ir palankesnių sąlygų elektros energijos pirkimo sutartims

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 292 straipsnį,

kadangi:

(1) atsinaujinančiųjų išteklių energija yra svarbiausias perėjimo prie švarios energijos elementas, būtinas norint pasiekti Europos žaliojo kurso tikslus, užtikrinti, kad energija būtų įperkama, ir sumažinti Sąjungos priklausomybę nuo iškastinio kuro ir energijos importo;

(2) atsinaujinančiųjų išteklių energija duoda įvairiopą naudą Sąjungos piliečiams – padeda kovoti su klimato kaita, saugoti aplinką, skatinti ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą, taip pat stiprinti Sąjungos lyderystę technologijų bei pramonės srityse ir didinti Sąjungos ekonomikos atsparumą;

(3) energetikos sektoriui tenka daugiau kaip 75 proc. viso Sąjungoje išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio. Todėl norint, kad Sąjunga pasiektų savo 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslą, ir siekiant padėti jai įgyvendinti Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/1119 ([1]) nustatytą tikslą iki 2030 m. bent 55 proc. sumažinti išmetamą ŠESD kiekį būtina paspartinti energijos gamybą plėtojant ir diegiant atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginius;

(4) siekiant spręsti didelių energijos kainų problemą, labai svarbu sparčiai didinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį. Sumažėjusios su atsinaujinančiųjų išteklių energija susijusios pastoviosios išlaidos ir beveik nulinės su ja susijusios kintamosios išlaidos reiškia, kad išlaidos, susijusios su atsinaujinančiųjų išteklių elektros energija, buvo stabilesnės ir mažesnės nei susijusios su iškastiniu kuru. Sparčiau pereidama prie atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimo Sąjunga taps mažiau priklausoma nuo iškastinio kuro – pirmiausia nuo jo importo;

(5) kaip pripažįstama komunikate „„REPowerEU“: bendri Europos veiksmai įperkamesnei energijai bei saugesnei ir tvaresnei energetikai užtikrinti“ (komunikate „REPowerEU“) ([2]), norint sumažinti Sąjungos priklausomybę nuo iškastinio kuro ir palaipsniui nutraukti Rusijos dujų vartojimą būtina sparčiai padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą. Priemonės, kuriomis siekiama tai įgyvendinti, sudaro planą „REPowerEU“. Tokios priemonės įtrauktos ir į Europos semestrą, pagal kurį, atsižvelgiant į individualias valstybių narių aplinkybes, siūlomos konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos dėl leidimų išdavimo;

(6) komunikate „REPowerEU“ taip pat pristatyta vandenilio diegimo spartinimo iniciatyva, pagal kurią, siekiant sumažinti Sąjungos priklausomybę nuo iškastinio kuro importo, padvigubinami 2030 m. vandenilio iš atsinaujinančių energijos išteklių tikslai. Kad galėtų pagaminti 10 Mt vandenilio iš atsinaujinančių energijos išteklių, Sąjungai iki 2030 m. papildomai reikės 80 GW atsinaujinančiųjų išteklių energetikos pajėgumų;

(7) norint vykdyti pagal atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektus numatytą veiklą, jiems iš principo reikia gauti leidimą. Leidimų išdavimo procedūros padeda užtikrinti, kad projektai būtų saugūs ir patikimi. Tačiau šių procedūrų sudėtingumas, įvairovė ir pernelyg ilga trukmė yra pagrindinė kliūtis, trukdanti greitai įvykdyti būtinus perėjimo prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos procesus ir sukurti finansiškai palankesnę, saugesnę ir tvaresnę Sąjungos energetikos sistemą;

([1]) 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

([2]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „„REPowerEU“: bendri Europos veiksmai įperkamesnei energijai bei saugesnei ir tvaresnei energetikai užtikrinti“, COM(2022)108 *final*.

(8) vėluojant išduoti leidimus projektams, kyla rizika, kad nepavyks laiku pasiekti energetikos ir klimato srities tikslų, ir padidėja jiems pasiekti būtinų projektų išlaidos. Dėl vėlavimų taip pat gali tekti įrengti įrenginius, kurie sparčiai vystantis inovacijoms nebėra patys veiksmingiausi;

(9) šios kliūtys jau įvardytos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2001/77/EB ([3]), kurioje reikalaujama, kad valstybės narės, siekdamos sumažinti reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusias kliūtis elektros energijos gamybai iš atsinaujinančiųjų išteklių , įvertintų leidimų išdavimo procedūras. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB ([4]) nustatyti reikalavimai supaprastinti atsinaujinančiųjų išteklių energetikos plėtotojams taikomas administracines procedūras. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 ([5]) šie reikalavimai sustiprinami. Visapusis ir greitas jų perkėlimas į visų valstybių narių nacionalinę teisę labai padeda sutrumpinti administracines procedūras ir yra didžiausio prioriteto ir skubos klausimas;

(10) Komisija remia valstybes nares pagal techninės paramos priemonę ([6]), atlikdama specialią techninę ekspertizę, kuria remiantis rengiamos ir įgyvendinamos reformos, įskaitant reformas, kuriomis siekiama supaprastinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų autorizacijos ir leidimų išdavimo jiems sistemą ir kuriomis įmonės skatinamos sudaryti atsinaujinančiųjų išteklių energijos pirkimo sutartis. Techninė parama apima, pavyzdžiui, administracinių gebėjimų stiprinimą, teisės aktų sistemų suderinimą ir dalijimąsi aktualia geriausia patirtimi;

(11) Direktyvoje (ES) 2018/2001 nustatyti leidimų išdavimo terminai taikomi nedarant poveikio įsipareigojimams pagal taikytinus Sąjungos aplinkos apsaugos teisės aktus, teisminiams apeliaciniams skundams, teisių gynimo priemonėms ir kitoms teismo procedūroms, taip pat alternatyvaus ginčų sprendimo mechanizmams, įskaitant skundų procedūras, neteisminius apeliacinius skundus ir teisių gynimo priemones, ir gali būti pratęsiami tiek, kiek trunka tokios procedūros;

(12) dar viena didelė kliūtis įgyvendinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektus daugelyje valstybių narių yra nepakankamai palankus visuomenės požiūris į juos. Siekiant išspręsti šią problemą, visuose atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų rengimo etapuose – nuo politikos formavimo iki teritorijų planavimo ir projekto kūrimo – turėtų būti atsižvelgiama į piliečių ir visuomeninių suinteresuotųjų subjektų poreikius ir lūkesčius, taip pat turėtų būti skleidžiama geroji patirtis, kaip užtikrinti teisingą įvairaus įrenginių poveikio paskirstymą vietos gyventojams;

(13) dauguma kliūčių, susijusių su leidimų atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektams išdavimu ir atitinkama tinklo infrastruktūra, taip pat geroji patirtis, kaip jas pašalinti, buvo nustatytos valstybių narių lygmeniu;

(14) administracinės kliūtys tapo aktualesnės, nes sumenko kitos kliūtys, pavyzdžiui, per pastaruosius dešimt metų drastiškai sumažėjo technologijų išlaidos, taip pat dėl mažesnių išlaidų ir didesnio skaičiaus įmonių sudaromų elektros energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių pirkimo sutarčių sušvelnėjo finansavimo problemos;

(15) šioje rekomendacijoje aptariami minėti susirūpinimą keliantys klausimai ir raginama ieškoti sprendimų galiojančioje teisinėje sistemoje. Ji nedaro poveikio Sąjungos teisei, visų pirma energetikos ir aplinkos srities teisei, ir joje nustatytiems įpareigojimams. Ji taip pat nedaro poveikio Sąjungos konkurencijos taisyklėms, visų pirma Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101, 102 ir 106 straipsniams, ir Komisijos sprendimų dėl Sąjungos konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimo priėmimo praktikai;

(16) kartu su šia rekomendacija priimtas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo iš dalies keičiamos ir sugriežtinamos Direktyvos (ES) 2018/2001 nuostatos, susijusios su administracinėmis procedūromis. Kadangi būtina skubiai paspartinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų vykdymą, valstybės narės turėtų kuo greičiau pradėti nustatyti tinkamas sausumos ir jūrų zonas ir parengti planus dėl ypač tinkamų zonų (atsinaujinantiesiems energijos ištekliams naudoti tinkamiausių zonų), kaip numatyta pasiūlymo iš dalies keisti Direktyvą (ES) 2018/2001 15b straipsnyje dėl leidimų išdavimo;

([3]) 2001 m. rugsėjo 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/77/EB dėl elektros, pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, skatinimo elektros energijos vidaus rinkoje (OL L 283, 2001 10 27, p. 33).

([4]) 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičianti bei vėliau panaikinanti Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB (OL L 140, 2009 6 5, p. 16).

([5]) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

([6]) 2021 m. vasario 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/240, kuriuo nustatoma techninės paramos priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 1).

(17) viena iš pagrindinių priemonių nustatant būsimas atsinaujinančiųjų išteklių energetikos infrastruktūros zonas yra jūrinių teritorijų planavimas – jis taip pat sudaro palankesnes sąlygas įvairiopai naudoti jūrų teritorijas, be kita ko, išsaugoti ir apsaugoti jūros aplinką. Jūrinių teritorijų planavimo direktyvoje ([7]) reikalaujama, kad valstybės narės savo nacionalinius jūrinių teritorijų planus būtų priėmusios iki 2021 m. kovo 31 d. Komisija ragina valstybes nares, kurios dar nėra iki galo įgyvendinusios Jūrinių teritorijų planavimo direktyvos, parengti ir priimti nacionalinius planus ([8]);

(18) kliūtys, atsirandančios dėl leidimų išdavimo procedūrų, taip pat gali turėti įtakos novatoriškų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo technologijų, reikalingų siekiant neutralizuoti poveikį klimatui, diegimui ateityje. Sukūrus apribotą bandomąją reglamentavimo aplinką, t. y. realioje aplinkoje išbandant novatoriškas technologijas, produktus, paslaugas ar metodus, kurie nevisiškai atitinka galiojančią teisinę ir reguliavimo sistemą, galėtų būti remiamos inovacijos ir sudaromos palankesnės sąlygos vėliau pritaikyti reguliavimo aplinką taip, kad jos būtų į ją įtrauktos;

(19) atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įsisavinimą paspartinti padės atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų, kurie iš dalies arba visiškai finansuojami pagal įmonių sudaromas pirkimo sutartis, kūrimas. Įmonių sudaromos pirkimo sutartys taip pat duoda tiesioginę naudą galutiniams vartotojams, nes jomis, be kita ko, užtikrinama konkurencinga ir nuspėjama energijos kaina ir prisidedama prie Sąjungos įmonių socialinės atsakomybės darbotvarkės;

(20) nepaisant kasmetinio įmonių sudaromų pirkimo sutarčių skaičiaus augimo per pastaruosius penkerius metus, atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų, kuriuos tiesiogiai finansuoja įmonės, kurios naudojasi projekto rezultatais, procentinė dalis sudaro tik 15–20 proc. metinės rinkos. Įmonių sudaromų pirkimo sutarčių praktika daugiausia apsiriboja tam tikromis valstybėmis narėmis, elektros energija kaip energijos nešikliu ir didelėmis tarptautinėmis į vartotojus orientuotomis bendrovėmis;

(21) kartu su šia rekomendacija Komisija, naudodamasi Energetikos ir pramonės geografijos laboratorija ([9]) (EIGL), teikia skaitmeninius konsoliduotus duomenų apie įvairius svarbius energetikos ir aplinkos veiksnius rinkinius, kurie padės valstybėms narėms nustatyti naujiems atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektams sparčiai įgyvendinti tinkamiausias zonas. Komisija ketina toliau plėtoti šią kartografavimo priemonę, įtraukdama papildomus duomenų rinkinius ir sąsajas su valstybių narių skaitmeninio teritorijų planavimo priemonėmis,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

APIBRĖŽTIS

1. Šioje rekomendacijoje ir pridedamose gairėse laikoma, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektai apima gamybos įrenginius, skirtus atsinaujinančiųjų išteklių energijai, apibrėžtai Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvoje (įtraukiant energiją, gautą iš vandenilio iš atsinaujinančiųjų išteklių), gaminti, taip pat infrastruktūrą, reikalingą tiems įrenginiams prijungti prie tinklo ir pagamintai energijai kaupti.

SPARTESNĖS IR TRUMPESNĖS PROCEDŪROS

2. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių įrenginių planavimui, statybai ir eksploatavimui, jų prijungimui prie elektros energijos, dujų ar šilumos tinklo, taip pat pačiam tinklui ir kaupimo įrenginiams bei saugykloms taikoma planavimo ir leidimų išdavimo procedūra būtų kuo palankesnė ir tie veiksmai būtų priskiriami viršesniam viešajam interesui ir laikomi svarbiais viešajam saugumui, atsižvelgiant į pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo iš dalies keičiamos ir sugriežtinamos su administracinėmis procedūromis susijusios Direktyvos (ES) 2018/2001 nuostatos, ir nepažeidžiant Sąjungos teisės.

3. Valstybės narės turėtų nustatyti aiškiai apibrėžtus, skubesnius ir kuo trumpesnius visų veiksmų, kurių reikia norint išduoti leidimus statyti ir eksploatuoti atsinaujinančiųjų išteklių energetikos infrastruktūrą, terminus, nurodydamos

([7]) 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/89/ES, kuria nustatoma jūrinių teritorijų planavimo sistema (OL L 257, 2014 8 28, p. 135).

([8]) Žr. 2022 m. gegužės 3 d. Komisijos ataskaitą dėl Jūrinių teritorijų planavimo direktyvos įgyvendinimo pažangos, COM(2022) 185.

([9]) https://energy-industry-geolab.jrc.ec.europa.eu/

atvejus ir aplinkybes, kuriomis tie terminai gali būti pratęsti. Valstybės narės turėtų nustatyti privalomus maksimalius terminus visiems atitinkamiems poveikio aplinkai vertinimo procedūros etapams. Leidimų įrengti saulės energijos įrangą dirbtinėse struktūrose išdavimo procedūrų trukmė turėtų būti ne ilgesnė kaip trys mėnesiai.

4. Valstybės narės turėtų nustatyti terminus ir konkrečias procedūrines taisykles, kad būtų užtikrintas teismo procesų, susijusių su teise kreiptis į teismą dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų, veiksmingumas.

5. Valstybės narės turėtų sukurti vieną bendrą paraiškų teikimo procedūrą visam administraciniam leidimų paraiškų ir išdavimo procesui. Jei reikia skirtingų leidimų, be kita ko, ir su atitinkamais tinklais susijusiems projektams, pirmenybė turėtų būti teikiama paraiškų teikimui vienu metu, o ne paeiliui.

6. Valstybės narės turėtų leisti pareiškėjams atnaujinti savo projektų technologines specifikacijas laikotarpiu nuo leidimo paraiškos pateikimo iki infrastruktūros statybos, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos diegti novatoriškas technologijas.

7. Įgyvendindamos šias rekomendacijas, valstybės narės turėtų taikyti šio dokumento priede pateiktų gairių I skyriaus 2 skirsnyje aprašytą praktiką.

PALANKESNĖS SALYGOS DALYVAUTI PILIEČIAMS IR BENDRIJOMS

8. Valstybės narės turėtų skatinti piliečius, be kita ko, gyvenančius mažas ir vidutines pajamas gaunančiuose namų ūkiuose, ir energetikos bendrijas dalyvauti atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektuose, taip pat imtis priemonių, kuriomis būtų siekiama, kad energetikos pertvarkos naudą pajustų vietos bendruomenės, taip didinant visuomenės palankumą ir įsitraukimą.

9. Valstybės narės turėtų įgyvendinti supaprastintas leidimų išdavimo atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms procedūras, taip pat susijusias su bendrijai priklausančių įrenginių prijungimu prie tinklo, ir iki minimumo sumažinti gamybos licencijavimo procedūras ir reikalavimus, be kita ko, iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojams.

10. Įgyvendindamos šias rekomendacijas, valstybės narės turėtų taikyti šio dokumento priede pateiktų gairių I skyriaus 5 skirsnio c punkte ir 6 skirsnio a punkte aprašytą praktiką.

VIDAUS KOORDINAVIMO GERINIMAS

11. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad nacionaliniu, regioniniu ir savivaldybių lygmenimis būtų racionalizuoti ir veiksmingai tarpusavyje koordinuojami kompetentingų institucijų vaidmenys ir atsakomybė, taip pat su atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų autorizacija susiję teisės aktai, taisyklės ir procedūros.

12. Valstybės narės turėtų sukurti vieno langelio principu veikiančią sistemą atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų leidimams išduoti, kaip reikalaujama pagal Direktyvą (ES) 2018/2001, kad dalyvaujančių institucijų skaičius būtų kuo labiau apribotas, paliekant tik būtiniausias iš jų, ir kad būtų kuo labiau padidintas veiksmingumas, atsižvelgiant į viešuosius išteklius ir technologinių, aplinkos ir teisinių ekspertinių žinių sutelkimo naudą.

13. Valstybės narės turėtų nustatyti taisykles, pagal kurias, kompetentingai (-oms) institucijai (-oms) nepateikus atsakymo per nustatytus terminus, prašymas atitinkamame leidimų atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektams išdavimo procedūros etape būtų laikomas patenkintu (vadinamasis tylus administracijos pritarimas), išskyrus atvejus, kai atsakymo reikalaujama pagal Sąjungos arba nacionalinės teisės aktus.

14. Įgyvendindamos šias rekomendacijas, valstybės narės turėtų taikyti šio dokumento priede pateiktų gairių I skyriaus 3 skirsnyje aprašytą praktiką.

AIŠKIOS IR SKAITMENINĖS PROCEDŪROS

15. Valstybės narės leidimų atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektams išdavimo procedūros pradžioje turėtų pateikti pareiškėjams aiškią, išsamią ir skaidrią informaciją apie visus reikalavimus ir procedūros etapus, įskaitant skundų nagrinėjimo procedūras.

16. Kad nereikėtų eikvoti popieriaus, valstybių narių leidimų išdavimo procedūros turėtų būti visiškai skaitmenizuotos, o ryšiai palaikomi elektroninėmis priemonėmis. Atitinkama informacija, įskaitant paraiškų, aplinkos tyrimų ir duomenų šablonus, taip pat informaciją apie visuomenės dalyvavimo galimybes ir administracinius mokesčius, projektų rengėjams turėtų būti teikiama centralizuotai internetiniuose procedūrų vadovuose.

17. Įgyvendindamos šias rekomendacijas, valstybės narės turėtų taikyti šio dokumento priede pateiktų gairių I skyriaus 3 skirsnyje aprašytą praktiką.

PAKANKAMI ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI IR ĮGŪDŽIAI

18. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad leidimus išduodančioms įstaigoms ir poveikio aplinkai vertinimo institucijoms pakaktų tinkamų darbuotojų, turinčių atitinkamus įgūdžius ir kvalifikaciją.

19. Valstybės narės turėtų pasinaudoti Sąjungos ir nacionalinio finansavimo, skirto kvalifikacijos kėlimui ir perkvalifikavimui, galimybėmis, visų pirma regionų ir vietos lygmenimis, ir apsvarstyti galimybę įsteigti Sektorinio bendradarbiavimo įgūdžių srityje aljansą, kad būtų panaikintos darbuotojų, kurių darbas susijęs su leidimų išdavimo procedūromis ir poveikio aplinkai vertinimais, įgūdžių spragos.

20. Įgyvendindamos šias rekomendacijas, valstybės narės turėtų taikyti šio dokumento priede pateiktų gairių I skyriaus 4 skirsnyje aprašytą praktiką.

GERESNIS VIETŲ PROJEKTAMS PARINKIMAS IR PLANAVIMAS

21. Valstybės narės turėtų skubiai nustatyti atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektams tinkamas sausumos ir jūrų zonas, atitinkančias jų nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus ir jų indėlį siekiant patikslinto 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslo. Šiame kartografavimo procese turėtų būti nustatytos riboto dydžio aiškiai apibrėžtos zonos, ypač tinkamos atsinaujinančiųjų išteklių infrastruktūrai diegti (atsinaujinantiesiems energijos ištekliams naudoti tinkamiausios zonos), kiek įmanoma vengiant aplinkos požiūriu vertingų teritorijų ir teikiant pirmenybę, *inter alia*, žemės ūkiui nenaudojamai nualintai žemei. Šiuo tikslu valstybės narės raginamos naudotis atnaujintais duomenų rinkiniais Energetikos ir pramonės geografijos laboratorijoje ([10]) (EIGL).

22. Neliečiamas zonas, kuriose atsinaujinančiųjų išteklių energetikos infrastruktūros diegti negalima, valstybės narės turėtų apriboti iki minimumo. Jos turėtų pateikti aiškią ir skaidrią informaciją apie atstumo iki būstų ir karinės ar civilinės aviacijos zonų apribojimus ir pagrįstą jų pagrindimą. Apribojimai turėtų būti pagrįsti įrodymais ir nustatyti taip, kad atitiktų numatytą paskirtį, bet sykiu paliktų kuo daugiau erdvės projektams įgyvendinti, atsižvelgiant į kitus teritorijų planavimo suvaržymus.

23. Valstybės narės turėtų, kiek teisiškai įmanoma, racionalizuoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų poveikio aplinkai vertinimo reikalavimus, taikydamos turimas technines gaires dėl atsinaujinančiųjų išteklių energetikos plėtros suderinimo su Sąjungos aplinkos teisės aktais ir į bendrą procedūrą sujungdamos poveikio aplinkai vertinimą su kitais reikalaujamais aplinkosauginiais vertinimais. Siekdamos pagerinti poveikio aplinkai vertinimo proceso kokybę, valstybės narės turėtų sistemingai apibrėžti jo apimtį ([11]) arba nustatyti, kad jis būtų privalomas.

([10]) https://ec.europa.eu/energy-industry-geography-lab

([11]) Apimties apibrėžimas – nuomonės dėl aplinkos informacijos, kuri turi būti pateikta kaip poveikio aplinkai vertinimo ataskaita, apimties ir išsamumo pateikimas.

24. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad kliūtimi plėtoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektus netaptų pavienių laukinių paukščių ir pagal Tarybos direktyvą 92/43/EEB ([12]) saugomų rūšių egzempliorių žūtis ar sutrikdymas, reikalaudamos, kad į tokius projektus prireikus būtų įtrauktos poveikio mažinimo priemonės, kuriomis, kiek įmanoma, būtų veiksmingai užkertamas kelias žūtims ar sutrikdymui, stebint jų veiksmingumą ir, atsižvelgiant į gautą stebėsenos informaciją, imantis tolesnių priemonių, kurių reikia siekiant užtikrinti, kad atitinkamos rūšies populiacijai nebūtų daromas didelis neigiamas poveikis. Tokiu atveju atsitiktinis atskirų egzempliorių nužudymas ar sutrikdymas neturėtų būti laikomas tyčiniu, todėl jam neturėtų būti taikoma Direktyvos 92/43/EEB 12 straipsnio 1 dalis ar Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/147/EB ([13]) 5 straipsnis.

25. Valstybės narės turėtų raginti kuo anksčiau į teritorinių planų rengimą įsitraukti visuomenę, skatinti daugeriopą vietų naudojimą ir užtikrinti sprendimų, kur ir kaip gali būti statoma arba diegiama atsinaujinančiųjų išteklių energetikos infrastruktūra, įskaitant nedidelius įrenginius savivaldybių lygmeniu, skaidrumą. Valstybės narės turėtų vykdyti koordinuotą tinklų ir energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių pajėgumų planavimą visais lygmenimis, be kita ko, vykdant regioninį bendradarbiavimą.

26. Įgyvendindamos šias rekomendacijas, valstybės narės turėtų taikyti šio dokumento priede pateiktų gairių I skyriaus 5 skirsnyje aprašytą praktiką.

LENGVESNIS PRIJUNGIMAS PRIE TINKLO

27. Valstybės narės, atsižvelgdamos į būsimą paklausą ir poveikio klimatui neutralumo tikslą, turėtų įgyvendinti ilgalaikį tinklo planavimą ir investicijas, atitinkančius energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių pajėgumų plėtros planus.

28. Valstybės narės turėtų nustatyti supaprastintas esamų atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginių modernizavimo procedūras, įskaitant supaprastintas poveikio aplinkai vertinimo procedūras, ir patvirtinti paprastą pranešimo apie prijungimo prie jų tinklo procedūrą, taikomą tais atvejais, kai didelio neigiamo aplinkosauginio ar socialinio poveikio nenumatoma.

29. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad sistemos operatoriai i) paraiškoms dėl prijungimo prie tinklo taikytų skaidrią ir skaitmeninę procedūrą; ii) teiktų informaciją apie tinklo pajėgumus; ir iii) optimizuotų tinklo pajėgumų naudojimą leisdami jį naudoti elektrinėms, kuriose derinamos įvairios viena kitą papildančios technologijos.

30. Valstybės narės turėtų suteikti teisinį tikrumą dėl gamtinių dujų vamzdynų pritaikymo vandeniliui, aiškiai nurodydamos, kokių leidimų bus reikalaujama, ir leisdamos išsaugoti galiojančius leidimus.

31. Įgyvendindamos šias rekomendacijas, valstybės narės turėtų taikyti šio dokumento priede pateiktų gairių I skyriaus 6 skirsnyje aprašytą praktiką.

NOVATORIŠKI PROJEKTAI

32. Valstybės narės raginamos sukurti apribotą bandomąją reglamentavimo aplinką, kad būtų galima leisti tikslines nacionalinės, regioninės ar vietos teisėkūros ar reguliavimo sistemos, susijusios su novatoriškomis technologijomis, produktais, paslaugomis ar metodais, taikymo išimtis, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas išduoti leidimus, kuriais prisidedama prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos bei kaupimo ir kitų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo technologijų diegimo ir integravimo į sistemą, laikantis Sąjungos teisės aktų.

([12]) 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7).

([13]) 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 20, 2010 1 26, p. 7).

PALANKESNĖS SĄLYGOS ELEKTROS ENERGIJOS PIRKIMO SUTARTIMS

33. Valstybės narės turėtų skubiai pašalinti bet kokias nepagrįstas administracines ar rinkos kliūtis įmonių sudaromoms atsinaujinančiųjų išteklių energijos pirkimo sutartims, visų pirma siekdamos, kad tokios sutartys sparčiau išpopuliarėtų tarp mažųjų ir vidutinių įmonių.

34. Valstybės narės turėtų parengti, suplanuoti ir įgyvendinti paramos sistemas (ir kilmės garantijas) taip, kad jos būtų suderinamos su atsinaujinančiųjų išteklių energijos pirkimo sutartimis, jas papildytų ir įgalintų jas sudaryti.

35. Įgyvendindamos šias rekomendacijas, valstybės narės turėtų taikyti šio dokumento priede pateiktų gairių II skyriuje aprašytą praktiką.

STEBĖSENA, ATASKAITŲ TEIKIMAS IR PERŽIŪRA

36. Valstybės narės turėtų įsteigti kontaktinį centrą, kuriam būtų pavesta reguliariai stebėti pagrindines leidimų išdavimo proceso kliūtis ir spręsti problemas, su kuriomis susiduria atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų plėtotojai.

37. Valstybės narės kas dvejus metus, pradedant 2023 m. kovo mėn., integruotose nacionalinėse energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitose, kurios turi būti teikiamos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1999 ([14]) 17 straipsnį, turėtų pateikti Komisijai visą turimą išsamią informaciją apie šios rekomendacijos įgyvendinimo pažangą.

38. Praėjus dvejiems metams nuo šios rekomendacijos priėmimo dienos, Komisija, atsižvelgdama į valstybių narių pateiktą informaciją, peržiūrės šios rekomendacijos įgyvendinimo pažangą ir įvertins, ar reikalingos papildomos priemonės.

Priimta Briuselyje 2022 m. gegužės 18 d.

Komisijos vardu
Kadri SIMSON
Komisijos narė

([14]) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1).